

N:o 88.

Af Grefve C. M. Björnstjerna: Om anslag till aflöning åt en laborator i experimentalphysiologi vid Karolinska institutet.

Uti en framställning till Kanslersembetet för Upsala universitet och för Karolinska mediko-kirurgiska institutet den 28 Oktober 1875 anhöll Karolinska institutets lärarekollegium, på deri anförda skäl, bland annat, att Kanslersembetet måtte hos Kongl. Maj:t utverka nådig proposition till den kommande Riksdagen om beviljandet af anslag till lön åt en adjunkt i *fysiologi* vid institutet. Med anledning af denna framställning anhöll ock Kanslersembetet den 10 December samma år hos Kongl. Maj:t i underdå-nighet om proposition till Riksdagen i öfverensstämmelse med lärarekolle-giets förslag. Detta ledde dock ej till någon Kongl. Maj:ts nådiga åtgärd. Vid Riksdagen framställes sedermera af enskild motionär förslag om bevil-jande af ett ordinarie anslag af 3,000 kronor årligen såsom lön åt en la-borator i experimentel fysiologi vid institutet. Stats-Utskottet, till hvilket motionen remitterades, ansåg visserligen många giltiga skäl förefinnas derför, att Karolinska institutet, lika väl som Upsala universitet, borde erhålla en sådan lärarebefattning, som af motionären åsyftats, men fann sig likväl, i be-traktande deraf, att "Kongl. Maj:t ej gjort någon framställning i ämnet och dessutom ej torde underlåta att taga frågan under förnyad nådig ompröf-ning i sammanhang med frågan om adjunkturenas ombildning" då icke kunna motionen till bifall förorda; och i följd deraf vann den ej heller Riksdagens bifall. Af ofvannämnda Karolinska institutets framställning till Kanslersembetet framgår likväl, att den föreslagna adjunkten under alla förhållanden är högst behöflig, och särskildt visade sig dess nödvändighet under åren 1875 och 1876, då innehafvaren af professuren i fysiologi vid institutet, sedan han under hela vårterminen 1875 af sjukdom hindrats att fullgöra sina tjänsteåligganden, för helsans vårdande nödgats begära och äf-ven erhöll tjänstledighet under hela läsåret 1875—1876. Då ej någon till pro-

fessuren i fysiologi hörande adjunktur fans, och vid saknad af docent i ämnet, var det, trots alla bemödanden, ej möjligt att erhålla någon vikarie för upprätthållande af den till nämnda professur hörande undervisning under den ordinarie innehafvarens tjänstledighet. Undervisningen i fysiologi vid institutet måste således ligga nere ända från början af år 1875 till hösten år 1876. Då fysiologien är en af de viktigaste bland läkarekonstens grundläggande vetenskaper, och då vi, i vårt land, icke ega mer än tvenne fysiologiska institutioner, hvilka för det stora antalet medicine studerande båda äro väl behöfliga, kan ett sådant förhållande, som beträffande den fysiologiska undervisningen vid Karolinska institutet under nämnda tid egde rum och, i betraktande af den ordinarie innehafvarens af professuren i fysiologi fortfarande vacklande helsa, när som helst åter kan inträffa, icke annat än verka högst menligt på läkarebildningen i allmänhet och kräfver derföre nödvändigt någon åtgärd till förekommande af dess förnyande för framtiden, hvilket under för handen varande förhållanden endast synes kunna ske genom upprättande vid institutet af en adjunktur i fysiologi eller en mot densamma svarande laboratorbefattning i experimentel fysiologi, sådan som i följd af senaste Riksdags beslut blifvit inrättad vid medicinska fakulteten i Upsala.

I förnyad framställning till Kanslersemetet den 6 September 1876 upprepade derför lärarekollegiet sin anhållan, att Kanslersemetet måtte hos Kongl. Maj:t utverka nådig proposition till kommande Riksdagen om beviljande af anslag till lön åt en adjunkt eller motsvarande lärare i fysiologi vid Karolinska institutet, men icke heller denna gång har den af lärarekollegiet föreslagna och af Kanslersemetet förordade lönen blifvit upptagen bland de af Kongl. Maj:t vid innevarande riksdag för Karolinska institutet äskade anslag.

Då emellertid alla de skäl, som förut blifvit anförda för upprättande vid Karolinska institutet af den nu flera gånger begärda lärarebefattningen, fortfarande orubbade kvarstå, får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte bevilja en summa af 3,000 kronor, att från och med år 1878 uppföras på Karolinska mediko kirurgiska institutets ordinarie stat såsom lön åt en laborator i experimentel fysiologi vid nämnda läroverk.

Stockholm den 26 Januari 1877.

C. M. Björnstjerna.